WIKIPEDIA

Tataramon na Kabalian

Gikan sa Bikol Sentral na Wikipedia, an talingkas na ensiklopedya

An tataramon na **Kabalian** (Cabalian), ***Kinabalian***, saróng tataramon na tinataram sa munisipalidad nin San Juan sa provincia nin Southern Leyte in the Filipinas. Kaano-ano kaini an Waray-Waray.

Kabalian

Cabalianon, Kinabalianon

Kinabalian

Katutubo sa	Filipinas
Rehiyon	San Juan, Southern Leyte
Katutubong mga parataram	14,000 (2009)[1]
Pamilya nin Tataramon	Austronesyo ▪ Malayo-Polinesyo ▪ Filipino ▪ Sentral Filipino ▪ Bisayá ▪ Sentral Bisaya ▪ Warayano ▪ **Kabalian**

Mga kodigo nin tataramon

ISO 639-3	`cbw`
Glottolog	`kina1252 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/kina1252)`[2]

Bokabularyo

Bikol Sentral	Tagalog	Cebuano	Southern Leyteño	Kabalian
ayam	aso	irô	irô	idò
ikos	pusà	iríng	iríng	idíng
harong	bahay	baláy	ba:ay	bayáy
kalayó	apóy	kalayo	kajo	kayajo
lalaki	lalaki	lalaki	laki	layaki
babaye	babae	babaye	baji	babaji

Komparasyon sa tataramon na Cabalianon, Surigaonon, Cebuano, asin Waray

Bikol Sentral	Cebuano	Waray	Surigaonon	Cabalianon
Ano an saimong pangaran?	Unsa ang ngalan nimo?	Ano tim ngaran?	Omay imo ngayan?	Uno may (= Umay) imo ngayan?
An pangaran ko Juan./ Juan an sakong pangaran.	Ang ngalan nako Juan.	An ak ngaran Juan.	An ako ngayan Juan.	An ako ngayan Juan.
Kumusta ká?	Kumusta ka?	Kumusta ka?	Kumusta kaw?	Kumusta kaw?
Marhay man.	Maayo da/ra usab	Maupay la gihap.	Marajaw da/ra i-/sab ako.	Maajo da/ra i-/sab/-sad.
Hain/Nasain si Pedro?	Hain/asa man si Pedro?	Hain hi Pedro?	Haman si Pedro?	Hai/-n man (= Haman) si Pedro?
Yaon siya sa harong.	Tua siya sa balay.	Adto hiya ha balay.	Jadto sija sa bayay.	Adto sija sa bayay.
Dios Mabalos/Salamat/Salamaton	Salamat	Salamat	Salamat	Salamat
Nag'iistar ako sa ______.	Nagpuyo ako sa _____.	Naukoy ak ha ______.	Naghuya aku sa _____.	Nagpujo/Naghunong ko sa ______.
Yaon ako digdi/digdi yo sa harong.	Dia ko sa balay.	Adi ak ha balay.	Jari ako sa bayay.	Ari a-/ko sa bayay.
Gutom na ako.	Gigutom ko.	Nagugutom ak/-o.	Taggutom ako	Gigutom a-/ko. *commonly:* Gigusla ko.
Uni/Yaon siya sa eskwelahan.	Tua siya sa iskwelahan.	Adto hiya ha iskwelahan.	Jadto sija sa iskuylahan.	Adto sija sa iskuylahan.
Ngunyan	Karon	Yana	Kuman	Kuman
Atyan	Unya	Niyan	Ngaj-an	Ngaj-an
Anong aldaw ngunyan?	Unsa nga adlaw karon?	Ano nga adlaw yana?	Oman na adlaw kuman?	Uno man (= Uman) adlawa kuman?
Anong aldaw ka mahalí/mahale?	Unsa nga adlaw ka molarga?	Ano nga adlaw ka malarga?	Unu na adlaw kaw mularga? *Or:* Kun-o kaw mularga?	Uno man (= Uman) adlawa kaw molarga?
An lakaw ko kan nakaagi pang Sabado.	Ang lakaw naku niadtong sabado.	An akon lakat hadton sabado.	An ako panaw adton sabado.	An ako panaw sadton sabado.
Kasuarin/nuarin/Kan suarin sinda nagkakan?	Kanus-a sila mikaon?	Kakan-o hira kumaon?	Kagan-o sila nangaon	Kanus-a sila nangaon?
Kasuarin/Nuarin/Kan suarin ka uminabot/nag-abot?	Kanus-a ka miabot?	Kakan-o ka umabot?	Kagan-o man kaw nin-abot?	Kanus-a man kaw noabot
Kasuarin/Nuarin/Kan suarin ka naduman sa eskwelahan?	Kanus-a ka moadto sa iskwelahan?	San-o ka makadto ha iskwelahan?	Kun-o man kaw mukadto sa iskuylahan?	Kanus-a man kaw mokadto sa iskuylahan?
Masaen/Masain ka?	Asa ka paingon?	Makain ka?	Haman kaw pasingud? *Or:* Haman kaw mukadto?	Hai/n man (= Haman) kaw pasingod? *Or:* Ngain kaw singod?
Siisay kaini/ Siisay ining tawong ini?	Kinsa na nga tawhana?	Hin-o iton hiya?	Siman jaon? *Or:* Siman jaon sija?	Sin-o man (= Siman) ton tawhana? *Or:* Sin-o man (= Siman) jaon?
Siisay an may kagsadiri kaining bado?	Kang kinsa nga sinina kini?	Kanin-o ini nga bado?	Kanin-o ini baro?	Kanin-o man (= Kaman) ini sininaa?
Nasain/Hain si nanay/mama?	Asa/Hain si nanay?	Hain hi nanay?	Haman si nanay?	Hai/-n man (= Haman) si nanay?
Kasuarin/Nuarin/Kan suarin ka iminundag/ipinangaki?	Kanus-a ka gipanganak/natawo?	Kakan-o ka gin-anak/natawo?	Kagan-o man kaw tag-anak/natawo?	Kanus-a man kaw gipanganak/natawo?
Táno ka naghihibi?	Ngano nga nagahilak ka?	Kay ano nga nagtatangis ka?	Oman nagtuwaw man kaw?	Ngano man (= Ngaman) nagtuwaw man kaw?

Páno ka maturog?	Unsaon man nimo pagkatulog?	Aanhon man nimo pagkaturog?	Unhon man nimo pagkatuyog?	Unhon man nimo pagkatuyog?

Mga Toltolan

1. Kabalian (https://www.ethnologue.com/18/language/cbw/) at *Ethnologue* (18th ed., 2015)
2. *Hammarström, Harald; Forkel, Robert; Haspelmath, Martin, eds. (2017). "Kinabalian" (http://glottolog.org/resource/languoid/id/kina1252). Glottolog 3.0. Jena, Germany: Max Planck Institute for the Science of Human History.*

H · O · L (https://bcl.wikipedia.org/w/index.php?title=Plantilya:Mga_tataramon_na_Bisaya&action=edit) **Mga tataramon na Bisaya**

Asi	Asi	
Sinugbuanon	Sinugbuanon (Boholano)	
Sentral	Romblomanon	
	Warayano	Baybayanon · Kinabalian · Waray
	Periperal	Ati · Bantayanon · Capiznon · Hiligaynon · Porohanon
	Bisakol ?	Masbateño · Norteng Sorsogon (Masbate) · Sur na Sorsogon (Gubat)
Sulnupan	Aklanon · Caluyanon · Kinaray-a · Onhan	
	Kuyan	Cuyonon · Ratagnon
Sur	Surigaonon	
	Butuan-Tausug	Butuanon · Tausug

Hilingon man: Mga tawo nin Bisaya

H · O · L (https://bcl.wikipedia.org/w/index.php?title=Plantilya:Mga_tataramon_na_Filipino&action=edit) **Mga tataramon na Filipino**

Norteng Filipino	Bataniko (Bashiiko) ?	Itbayat · Ibatan · Yami	
	Norteng Luzon	Ilokano · Arta † · Dicamay Agta †	
		Lambak nin Cagayan	Ibanag · Isnag · Atta · Itawis · Yogad · Cagayan Aeta · Gaddang · Ga'dang
		Sur-Sentral Kordilyera	Pangasinan · Norteng Alta · Sur Alta · Isinai · Itneg · Kalinga · Ifugao · Tuwali ? · Balangao · Bontok-Finallig · Kankanaey · Ilongot · Ibaloi · Iwaak · Kallahan · Karao
	Sentral Luzon	Kapampangan · Remontado Agta (Sinauna) · Abellen · Ambala · Bolinao · Botolan · Mag-antsi · Mag-indi · Mariveleño · Sambal	
Mas Dakulang Sentral Filipino ?	Norteng Mindoro	Alangan · Iraya · Tadyawan	
	Sur Mindoro	Buhid · Hanuno'o · Tawbuid	
	Sentral Filipino	Tagaliko	Tagalog · Kasiguranin
		Bikol	Bikol Sentral · Isarog Agta · Bukid Iraya Agta · Albay Bikol · Bukid Iriga Agta · Rinconada · Pandan Bikol
		Bisayá	Cebuano (Boholano) · Hiligaynon · Waray · Tausug · Karay-a · Aklanon · Capiznon · Asi · Baybayanon · Kabalian · Bantayanon ·

			Porohanon · Romblomanon · Caluyanon · Onhan · Cuyunon · Ratagnon · Surigaonon · Butuanon
		Bisakol ?	Masbateño · Sorsoganon
		Dae maklasipikar	Sulod · Magahat · Karolanos · Ata †
	Mansakan	Dabawenyo · Kalagan · Kamayo · Mamanwa · Mandaya · Mansaka	
	Palawan	Aborlan Tagbanwa · Sentral Tagbanwa · Palawan Batak · Palawano	
	Mindanao	Subanon	
		Danao	Maguindanao · Maranao · Iranun
		Manobo	Agusan · Ata Manobo · Matigsalug · Obo · Ilianen · Sulnupang Bukidnon · Binukid · Higaonon · Kagayanen · Kamigin · Cotabato Manobo · Sarangani · Tagabawa
	Gorontalo-Mongondow	Bolango · Buol · Bintauna · Gorontalo · Kaidipang · Lolak · Suwawa · Mongondow · Ponosakan	
Kalamian	Agutaynen · Calamian Tagbanwa		
Biliko	Bagobo · B'laan · T'boli · Tiruray		
Sangiriko	Sangir · Talaud · Bantik · Ratahan		
Minahasan	Tonsawang · Tontemboan · Tombulu · Tondano · Tonsea		
Dae maklasipikar	Umiray Dumaget · Ati		
	Manide-Inagta	Inagta Alabat · Manide	

an † nagpapahiling nin extinct status · an ? nagpapahiling nin sigalot sa klasipikasyon

H · O · L (https://bcl.wikipedia.org/w/index.php?title=Plantilya:Mga_tataramon_na_Borneo%E2%80%93Filipino&action=edit)

Mga tataramon na Borneo–Filipino

Filipino

Norteng Filipino	Bataniko (Bashiiko) ?	Itbayat · Ibatan · Yami	
	Norteng Luzon	**Ilokano** · **Pangasinan** · Ibanag · Arta · Isnag · Atta · Itawis · Yogad · Cagayan Aeta · Gaddang · Ga'dang · Norteng Alta · Sur Alta · Isinai · Itneg · Kalinga · Ifugao · Tuwali ? · Balangao · Bontok-Finallig · Kankanaey · Ilongot · Ibaloi · Iwaak · Kallahan · Karao · Dicamay Agta †	
	Sentral Luzon	**Kapampangan** · Abellen · Ambala · Bolinao · Botolan · Mag-antsi · Mag-indi · Mariveleño · Sambal · Remontado Agta (Sinauna)	
	Norteng Mindoro	Alangan · Iraya · Tadyawan	
Pinaka Sentral Filipino ?	Sur Mindoro	Buhid · Hanuno'o · Tawbuid	
	Sentral Filipino	**Tagalog** · **Cebuano (Sinugbuanon)** · **Hiligaynon** · **Waray-Waray** · **Bikol Sentral** · **Tausug** · **Kinaray-a** · Sulodnon · Aklanon · Capiznon · Masbatenyo · Albay Bikol · Asi · Bantayanon · Baybayanon · Boholano · Butuanon · Caluyanon · Cuyunon · Sorsogon Sur (Gubat) · Sorsogon Sentral (Masbate) · Isarog Agta · Kabalian · Bukid Iraya Agta · Bukid Iriga Agta · Onhan · Pandan Bikol · Porohanon · Ratagnon · Rinconada · Romblomanon · Surigaonon	
		Dae maklasipikar	Sulod

Mansakan	Dabawenyo · Kalagan · Kamayo · Mamanwa · Mandaya · Mansaka
Palawan	Aborlan Tagbanwa · Sentral Tagbanwa · Palawan Batak · Palawano
Mindanao	**Maguindanao** · **Maranao** · Agusan · Ata Manobo · Binukid · Cotabato Manobo · Higaonon · Ilianen · Iranun · Kagayanen · Kamigin · Matigsalug · Obo · Sarangani · Subanen · Tagabawa · Sulnopang Bukidnon
Gorontalo-Mongondow	Bolango · Buol · Bintauna · Gorontalo · Kaidipang · Lolak · Suwawa · Mongondow · Ponosakan
Kalamian	Agutaynen · Calamian Tagbanwa
Biliko	Bagobo · B'laan · T'boli · Tiruray
Sangiriko	Sangir · Talaud · Bantik · Ratahan
Minahasan	Tonsawang · Tontemboan · Tombulu · Tondano · Tonsea
Dae maklasipikar	Umiray Dumaget · Ati
Dae maklasipikar — Manide-Inagta	Inagta Alabat · Manide

Borneano

Norteng Borneano — Sabahano	Ida'an · Bonggi · Molbog · Brunei Bisaya · Tatana (Sabah Bisaya) · Lotud · Dusun · Kuijau · Subangang Kadazan · Gana' · Kota Marudu Talantang · Kamaragang (Momogun) · Kadazan na Salog nin Klias · Gilid-baybayon na Kadazan · Yakan · Tombonuwo · Kinabatangan · Sungai · Keningau Murut · Okolod · Tagol · Paluano · Selungai Murut · Timugon · Bookan · Abai · Papar · Kalabakan · Sembakung · Serudung · Nonukan Tidong
Norteng Borneano — Sabahano — Dae maklasipikar	Dumpas
Norteng Borneano — Norteng Sarawakano	Kenyah (Bakung) · Sebob · Tutoh · Uma' Lasan · Wahau Kenyah · Penan ? · Kelabit · Lengilu · Lundayeh · Sa'ban · Tring · Berawan · Belait · Kiput · Narom · Tutong
Norteng Borneano — Norteng Sarawakano — Dae maklasipikar	Bintulu
Norteng Borneano — Melanau-Kajang	Kajaman · Lahanan · Sekapan · Daro-Matu · Kanowit-Tanjong · Melanau · Bukitan · Punan Batu · Sian · Ukit · Basap · Burusu · Bah-Biau Punan · Sajau · Punan Merap · Bukat · Seru † · Lelak †
Kayan-Murik	Kayan · Bahau · Modang · Segai · Hobongan · Aoheng · Aput · Punan · Krio Dayak · Murik
Kadagaáng Dayak	Bekati' · Sara · Lara' · Bukar Sadong · Rejang · Biatah · Tringgus · Jagoi · Jangkang · Kembayan · Semandang · Ribun · Benyadu' · Sanggau
Barito	**Malagasy** · Deyah · Malang · Witu · Ma'anyan · Paku · Lawangan · Kohin · Dihoi · Siang · Bakumpai · Ngaju · Ampanang · Tunjung
Barito — Sama-Bajaw ?	Abaknon · Bajaw · Sinama · Pangutaran Sama

Nagpapahiling an **Bold** nin mga tataramon na igwa nin 1 milyon na mga paratataram · Nagpapahiling an ? nin sigalot sa klasipikasyon · Nagpapahiling an † kan estado nin puho'

H · O · L (https://bcl.wikipedia.org/w/index.p...?...Mga_tataramon_kan_Filipinas...pinas&action=edit)

Mga tataramon kan Filipinas

Opisyal na mga tataramon	Filipino · Ingles

Mga tataramon na Rehiyunal		Aklanon · Bikol · Cebuano · Chavacano · Hiligaynon · Ibanag · Ilokano · Ibatan · Kapampangan · Kinaray-a · Maguindanao · Maranao · Pangasinense · Sambal · Surigaonon · Tagalog · Tausug · Winaray · Yakan
Katutubong mga tataramon (kan rehiyon)	**Luzon**	
	Iloko	Bolinao
	Cordillera	Atta · Balangao · Bontok · Ga'dang · Kalinga · Kallahan · Kankanaey · Ibaloi · Ifugao · Isnag · Itneg · Itawis · Iwaak · Malaweg · Tuwali
	Lambak nin Cagayan	Arta · Atta · Cagayan Agta Sentral · Dinapigue Agta · Dupaningan Agta · Gaddang · Ilongot · Isinai · Itbayat · Itawis · Kallahan · Karao · Malaweg · Nagtipunan Agta · Paranan Agta · Paranan · Yogad
	Katahawan na Luzon	Abellen · Ambala · Antsi · Botolan · Casiguran Dumagat Agta · Indi · Kasiguranin · Mariveleño · Norteng Alta · Sur na Alta · Umiray Dumaget
	Calabarzon	Inagta Alabat · Manide · Remontado Agta · Sur na Alta · Umiray Dumaget
	Metro Manila	Hokaglish · Taglish
	Mimaropa	Agutaynen · Alangan · Asi · Kalamian Tagbanwa · Sentral na Tagbanwa · Cuyonon · Iraya · Kagayanen · Molbog · Onhan · Palawan Batak · Palawano · Ratagnon · Romblomanon · Tadyawan
	Bikol	Albay Bikol · Inagta Partido · Manide · Masbateño · Bukid Iraya Agta · Pandan Bikol · Rinkonada Bikol · Sorsoganon · Sur Catanduanes Bikol
	Visayas	
	Sulnupang Kabisayaan	Ati · Caluyanon · Capiznon · Sulod
	Isla nin Negros (defunct)	Ata · Karolanos · Magahat
	Katahawan na Kabisayaan	Bantayanon · Eskayan · Porohanon
	Subangan na Kabisayaan	Abaknon · Baybay · Kabalian
	Mindanao	
	Tangway nin Zamboanga	Subanon
	Norteng Mindanao	Bukid · Higaonon · Ilianen · Iranun · Kamigin · Matigsalug · Subanon · Sulnupang Bukidnon
	Caraga	Agusan · Ata Manobo · Butuanon · Higaonon · Kamayo · Mamanwa
	Davao	Bagobo · B'laan · Dabawenyo · Kalagan · Mandaya · Mansaka · Obo · Sangir · Sarangani · Tagabawa
	Soccsksargen	B'laan · Cotabato Manobo · Ilianen · Iranun · Obo · Tboli · Tiruray
	Muslim Mindanao	Iranun · Pangutaran Sama · Sama

Immigranteng mga tataramon	Arabe · Basque · Intsik (Hokkien · Mandarin) · Pranses · Aleman · Nipongo · Koreano · Malay (Indonesian · Malaysian) · Sindhi · Espanyol (Historiya) · Bietnames
Pansinyal na tataramon	Pansinyal na Amerika · Pansinyal na Filipinas
Historikal na mga tataramon	Proto-Filipinas · Suanoy na Tagalog (lumang tagalog)

 Sarong tamboan ining artikulo patungkol sa mga tataramon na Austronesyo. Makakatabang ka sa Wikipedya sa pagpoon (https://bcl.wikipedia.org/w/index.php?title=Tataramon_na_Kabalian&action=edit) kaining pahina.